

Your World First

C/M/S/
Law . Tax

Практика Європейського суду з прав людини як джерело права у господарському судочинстві

Олександр Мартиненко, Старший Партнер
CMS Cameron McKenna

Практика Європейського суду з прав людини як джерело права у господарському судочинстві | 27 травня 2016 року

ВГСУ систематизував правові позиції з практики ЄСПЛ

Стаття 17 Закону України "Про виконання рішень та застосування практики Європейського суду з прав людини"

Господарським судам у здійсненні судочинства зі справ, віднесених до їх підвідомчості, слід застосовувати судові рішення та ухвали ЄСПЛ з будь-якої справи, що перебувала в його провадженні

Строк звернення до ЄСПЛ

Остаточним рішенням стосовно вичерпання всіх національних засобів захисту в господарському процесі є **судове рішення Судової палати у господарських справах Верховного Суду України**

При цьому щодо заяв, які не стосуються чітко визначених подій і дат або порушення, що триває, цей строк не обчислюється (див. рішення Суду у справі *Ponomarenko v. Ukraine*, no. 13156/02, §29, від 14.06.2007)

Ст. 4-2 ГПК – Рівність перед законом і судом

Більше того, принцип справедливості, закріплений у статті 6 Конвенції, порушується, якщо національні суди ігнорують конкретний, доречний та важливий довід, наведений заявником (див. рішення Суду у справі Мала проти України, по. 4436/07, від 03.07.2014)

Ст. 22 ГПК – Відвід судді

З метою вирішення, чи може суд вважатися "незалежним" у розумінні пункту 1 статті 6 Конвенції, необхідно звернути увагу, *inter alia* (серед іншого), на наявність гарантій від зовнішнього тиску та на питання, чи проявляє він ознаки незалежності

Відсутність достатніх гарантій, що забезпечують незалежність суддів у судовій системі і, зокрема, від їх керівництва, може призвести до висновку Суду про те, що сумніви заявника у незалежності та неупередженості суду об'єктивно виправдані (неофіційний переклад) (див. рішення Суду у справі Агрокомплекс проти України, по. 23465/03, від 06.10.2011)

Ст. 43 ГПК - Оцінка доказів

У разі, якщо доказ має дуже вагомий характер і якщо відсутній ризик його недостовірності, необхідність у підтверджувальних доказах відповідно зменшується (див. рішення Суду у справі Яременко проти України, по. 32092/02, від 12.06.2008)

Ст. 69 – Строк вирішення спору

Роль національних судів - організувати судові провадження таким чином, щоб вони були без затримок та ефективними (див. рішення Суду у справі Шульга проти України, по. 16652/04, від 02.12.2010)

Розділ XIII ГПК - Перегляд рішення, постанови, ухвали господарського суду за нововиявленими обставинами (1)

Право на справедливий розгляд судом, гарантоване пунктом 1 статті 6 Конвенції, повинно тлумачитися в контексті Преамбули Конвенції, яка, серед іншого, проголошує верховенство права як частину спільного спадку Договірних Держав. Одним із основоположних аспектів верховенства права є принцип юридичної визначеності (*res judicata*), який, *inter alia* (серед іншого), вимагає, щоб, коли суди остаточно вирішили питання, їхнє рішення не ставилось під сумнів

Цей принцип передбачає повагу до остаточності судових рішень та наполягає на тому, щоб жодна сторона не могла вимагати перегляду остаточного та обов'язкового судового рішення просто задля нового розгляду та постановлення нового рішення у справі. Відступи від цього принципу є виправданими лише тоді, коли вони обумовлюються обставинами суттєвого та неспростовного характеру

Розділ XIII ГПК - Перегляд рішення, постанови, ухвали господарського суду за нововиявленими обставинами (2)

Така процедура сама по собі не суперечить принципів юридичної визначеності в тій мірі, в якій вона використовується для виправлення помилок правосуддя (див. рішення Суду у справах Желтяков проти України, по. 4994/04, від 09.06.2011, Тарнопольська та інші проти Росії, по. 11093/07, 14558/07, 19660/07, 30166/07, 46736/07, 52681/07, 52985/07, 10633/08, 10652/08, 12694/08, 15437/08, 16691/08, 19447/08, 19457/08, 20857/08, 20872/08, 22546/08, 25820/08, 25839/08, 25845/08, від 09.07.2009)

Розділ XIV ГПК - Виконання рішення, ухвали, постанови

Суд зазначає, що провадження у суді та виконавче провадження є відповідно першою і другою стадією загального провадження. Таким чином, **виконавче провадження не має бути відокремлене від судового, і ці обидва провадження мають розглядатись як цілісний процес** (див. рішення Суду у справі Янголенко проти України, по. 14077/05, від 10.12.2009)

Дякую за увагу!

Олександр Мартиненко

Старший Партнер

CMS Cameron McKenna

Вул. Володимирська 38, 6-й поверх, Київ, 01030, Україна

T: +380 44 391 3377

E: olexander.martinenko@cms-cmck.com